

פרוטוקול מס' 35/ב

מישיבת ועדת הכנסת, ביום ד', יז' באדר ב'
תשי"ז-20.3.57 שעה 08.30

ד. ליבשיץ	היו"ר ג. אזניה	בכתו:
ג. מועדי	ע. איכילוב	
ס. נורוק	ח. אריאב	
י. ניצני	ש. בנה	
ט. סולימאן	א. בן-אליעזר	
מ. סנוב	י. גרינברג	
ר. צברי	ש. יוניצ'מן	
א. רזיאל-נאור	ש. כפרית	
ש. שורש	י. כסה	
א. תלמי	א. כהן	

מוזמנים:
 מזכיר הכנסת ס. רוזטי
 סגן מזכיר הכנסת א. צידון
 מזכיר יו"ר הכנסת ח. ליאור

סדר-היום:

(א) שחרור חוק תקציב הביניים לשנת 1957/58 מחובת 48 שעות.
 (ב) קביעת זמן לדיון בחוקים דלקמן:
 1) חוק תקציב הביניים.
 2) חוק סקדמת בטחון.
 3) חוק יהב המגן.
 4) חוק תקציב רשות הפיתוח לשנת 1957/58.
 5) חוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (קיום האספקה והשירותים חיוניים).
 (ג) סדרי עבודת הכנסת
 (ד) ערעור סיעת מק"י על אי-הכרת דחיפות הצעה לסדר-היום.

(א) שחרור חוק תקציב הביניים לשנת 1957/58
 מחובת 48 שעות

היו"ר ג. אזניה:
 עלינו לקבוע כמה דברים בנוגע לחוקים. שר האוצר פנה במכתב (סיום 19 בסרץ מס' 31) וביקשני להביא לוועדה את בקשתו, לשחרר את חוק תקציב הביניים מהחובה להניחו 48 שעות לפני הקריאה הראשונה, כדי שיוכל להביאו היום. אם אין התנגדות, אנו מקבלים זאת.

ש. יוניצ'מן: מתי יתקיים הויכוח?

היו"ר ג. אזניה: אני חושב שהיום.

א. רזיאל-נאור: נדמה לי שאתמול הודיעה הנשיאות שהיא העבירה איזה דבר לוועדת הכנסת.

היו"ר ג. אזניה: השתתפתי בישיבת הנשיאות, והיא לא העבירה לוועדת הכנסת שום דבר.

א. רוזאל-נאור: יו"ר הישיבה אתמול ח"כ רובין, ענה במפורש על שאלה שנשאלה מצדנו ואמר שהדבר הועבר לוועדת הכנסת. אבקש את היו"ר להתקשר עם הנשיאות ולברר זאת. שנית, איני יודעת מדוע הובא חוק זה היום, בשעה ששר האוצר נוסע מחר. חוסר התחשבות בחוקים שהכנסת קובעת לעצמה אינו יכול להביא לשום תוצאות טובות.

היו"ר ב. אזניה: אביא את הדברים שנאמרו כאן לשר האוצר, כהתנגדות לעובדה שאנו מדי פעם צריכים לאשר זאת, אבל לעצם העניין אני מציע לאשר את שחרור החוק מחובת 48 שעות.

ש. יוניצ'מן: מה עם הויכוח? סוף כל סוף הממשלה ידעה שתצטרך להביא תקציב ביניים. נשאלת השאלה, מדוע מביאים זאת בצורה כזו. כשיש תקציב צריך לעבור עליו. אני מבין ששר האוצר מוכרח למסור את ההודעה שלו, אבל על סמך מה נחליט שהויכוח יתקיים היום?

היו"ר ב. אזניה: קביעת סדר הדיון אינו מענייננו. אנו צריכים רק לשחרר את סדר היום של הכנסת איננו קובעים.

ש. בבה: אמנם נכון שאת סדר היום קובעת הנשיאות, אבל לא פעם בקבלנו החלטה מסויימת אנו ממליצים, וגם עתה איני יודע משום מה לא נמליץ לתת לחברי הכנסת אפשרות לעיין בתקציב. שר האוצר יכול לפתוח היום והדיון יתקיים מחר או בשבוע הבא.

ש. יוניצ'מן: אני מציע שהנשיאות תחליט על תקציב הביניים.

ה צ ב ע ה

בעד שחרור החוק מחובת 48 שעות	-	רוב
נ ג ד	-	.2
נ מ ע	-	.1

בקשת שר האוצר אושרה

ש. בבה: אבקש להעביר ליו"ר הכנסת את בקשתי, לתת לחברי הכנסת אפשרות לעיין בתקציב, ושהשחרור הזה יתיחס רק לנאום הפתיחה של שר האוצר.

היו"ר ב. אזניה: אינני רוצה להכביד על הנשיאות בזמן הקצר העומד לרשותנו.

ש. שורש: אם לא יהיה ויכוח היטם, שר האוצר לא יוכל לענות. חברי כנסת רבים מתרעמים שאין תשובה לדבריהם. הכנסת דנה כעת ויש בקיאות מלאה בכל פרטי התקציב. יכולים באופן יוצא מן הכלל לשטוע את שר האוצר, יהיה ויכוח והוא יענה ונסיים את הדברים. אם תובא ההצעה לנשיאות, אבקש שתובא גם דעתי.

ש. יוניצ'מן: אנו מסתייגים מהחלטת הרוב בוועדת הכנסת בנוגע ל-48 שעות. שהכנסת תחליט על כך.

היו"ר ב. אזניה: בענייני פרוצדורה אין ערעור על החלטות ועדת הכנסת. יש תקדימים בלתי פוסקים, שאיש לא ערער עליהם - כי בשאלות פרוצדורה אין בשום אופן ערעור בפני המליאה.

ש. יוניצ'מן:
בשאלות פרוצדורליות כמעט בכל הדברים היה מקובל בוועדת הכנסת, שהיו משתדלים להגיע להחלטה פה-אחד. אני חושב שאנו נכנסים לתקופה שמצד אחד מישור יהיה מעוניין להוריק את הכנסת מכל ערכיה הפרלמנטריים. אני חושב שגם הגשת התקציב היא אי-התחשבות עם תקנון ועם הרוב ואם הודעות של היו"ר בשם כל ועדת הכנסת. לא נוכל להסכים למצב שרוב יחליט מתי שירצה לא למלא את ההוראות של הרוב של הכנסת, של התקנון - שהוא קיבל. ז.א. שאין אז רוב ואין תקנון. כשאין תקנון, ועדת הכנסת תחליט כפי שתראה בכל פעם. אזי צריך שיהיה פורום יותר רחב שיוכל להחליט. עכשיו הגענו למצב - ובודאי ישנן סיבות לכך - שמביאים הצעת תקציב רק לשבועיים; מה הסיבה, מה הרקע שאין באפשרותה של הממשלה להגיש לנו תקציב? התחלנו את הויכוח בזמן, היה לנו די זמן והממשלה ידעה על כך. העתונות פרסמה זאת לכל הפחות לפני שבוע. אני טוען שזה זלזול בכנסת, שהשר מגיש הצעת תקציב בלי לשמור על 48 שעות ומבלי לתת לנו אפשרות לבטח לויכוח. אם הרוב החליט - יתן למיעוט להסתייג.

ע. איכילוב:
גם אני מצטרף לאפשרות של הסתייגות בכנסת. לפי התקנון ועדת הכנסת מחליטה על הפגרה. באחת הישיבות הקודמות בקשנו ממזכיר הכנסת למסור לנו פרטים על הבעיות העומדות לדיון ועל האפשרויות לסיום המושב. בקשנו גם פגישה עם הנשיאות. היא עסוקה, לא נענתה.

מה אומרת הצעת התקציב לשבועיים? זה אומר להוציא מידי ועדת הכנסת את ההחלטה מתי תהיה הפגרה. זו משמעות הדבר. אני מבין שמבקשים תקציב לחששניים-שלשה, ולזה יכולה להיות הבנה, כי צריך לתת ארכה של ביצוע למדינה. אינני מוכן להעמיד את הכנסת במצב כל כך מסובך. יש תקציב אחד? יש ארבעה תקציבים, ואני רוצה לדון על כל הבעיות האלו בשקט ובסבלנות ולא איכפת לי לדון אחרי הפגרה.

אני פונה ליו"ר להתקשר עם הנשיאות ולהסביר דברים אלה. לא תהיה התנגדות להשיג תקציב חלקי לכמה חדשים, אבל בשום פנים אינני מסכים לסיים עניינים אלה תוך בהלה של כמה ימים, ואיננו מסכימים שיכתיבו לנו את תאריך הפגרה. יהיה זה מאד בלתי אחראי אם נועמד בפני החלטות סידוריות כאלה.

היו"ר ב. אזניה:
אני חושב שטענת ח"כ איכילוב מוצדקת, ואני מבטיח שיהיה דיון בוועדת הכנסת, על מועד סיום המושב הזה. אבל זה אינו נוגע לענין. אני מבקש מכם, אנג' רתחה של ימים קשים, לא לרצות לנסות להרוס נוהג קבוע - והנוהג הקבוע הוא, שבעניני פרוצדורה ועדת הכנסת מחליטה ואין על כך ערעור בפני המליאה. אין כאן שום אפשרות לשנות זאת.

ב) קביעת זמן לדיון בחוקים

1. חוק תקציב הביניים

היו"ר ב. אזניה:
אני רוצה לבקש, שיתחשבו בעניינים אלה בדבר הסרכוזי, והוא, שצריך להביא לסיום את הדיונים בתקציב.

ע. איכילוב:
אני מציע לדון בסעיפים אלה מחר, כי אם במקום תקציב זמני של שבועיים יגידו שמוכנים להביא תקציב של שלשה חדשים, זה ענין למאי-יוני ולא למחר. ברגע זה אינני יודע בדיוק מתי יסתיים המושב ואין לי הנתונים הדרושים כדי שבאופן אחראי אצביע בעד שעתיים או בעד שלש או ארבע שעות. משום כך אני מציע שמחר תתכנס הוועדה, לאחר שהיו"ר יקיים את כל הנידרורים.

היו"ר ג. אזניה:

אני מציע להחליט היום ולא לדחות למחר.
הצעת ח"כ איכילוב - לדחות את ההחלטה למחר.

ש. גבה:

גם אליבא דאלה החושבנים שצריך לקבל את ההחלטה, הרי ההחלטה על שחרור מחובת 48 שעות מתיחסת רק להבאת התקציב על ידי שר האוצר ולא לויכוח, שאינו יכול להתקיים היום. אחרת, ייתכן שאתם יכולים לעשות דבר אחר - להחליט על דיון של רבע שעה, כי יהיו סיעות שיעלו על הבמה ויגידו שאין להן מה לומר. החלטתם לשחרר, שר האוצר יכול לפתוח ומחר בבוקר נדון בזה.

היו"ר ג. אזניה:

אינני רוצה לכבול ידי הנשיאות על-ידי כך שאין החלטה על מספר השעות.

א. כהן:

הסמכות לקביעת סדר היום אינה בידי ועדת הכנסת אלא בידי היו"ר והסגנים. אם הם יקבעו בכל זאת שהיום יהיה דיון, לא תהיה בידיהם החלטה על מספר השעות. לח"כ איכילוב נציג בנשיאות. אנו נקבע החלטה טנטטיבית, שאם הנשיאות תחליט על דיון, הוא יתקיים במסגרת מסוימת של שעות.

ש. גבה:

אם הממשלה מבקשת לעשות יוצא מן הכלל ולתרוק מן התקנון הרגיל, זה אינו יכול לפגוע בחברי הכנסת. אני רוצה להתכוון לדיון, וזוהי דרישה אלמנטרית שיכולה להיות מטעם איזו שהיא סיעה. השאירו זאת לנשיאות ונחליט על כך מחר.

ש. שורש:

אין כל דרך אחרת אלא להחליט על מספר השעות. יחד עם זאת, אם ניתן לנשיאות מבחינה סידורית טכנית, יפתח שר האוצר והדיון יהיה מחר, אבל על מספר השעות צריך להחליט היום.

א. רוזאל-נאור:

אני חושבת שדיונים תקציביים מסוג זה צריכים להיות סיעתיים. אצלנו השמירה על התקנון נעשתה כל כך גמישה, שאיני יודעת כבר מה נשאר ומה לא. רציתי להבטיח את העמדות.

מ. רוזטי:

אף פעם לא התקיים בכנסת דיון אישי כשהיתה דרישה לדיון סיעתי ולא צריך להעמיד גברים שלא היו.

ה צ ב ע ה

- בעד הצעת ח"כ איכילוב, לדחות למחר את ההחלטה על קביעת משך הזמן - 3 קולות
- בעד ההצעה לקבל החלטה בישיבה זו - רוב.

הוחלט לקבוע את משך הזמן

היו"ר ג. אזניה:

אם כן, אנו מחליטים היום. הצעתי - שעתיים לדיון בתקציב הביניים.

ש. גבה:

אני מציע - ומבקש להצביע - שלא יתקיים בכלל דיון.

מ. רוזטי:

זה בניגוד לתקנון.

ע. איכילוב:

אני מבין ששר האוצר צריך בערך שעה-שעה וחצי להרצאה ולתשובה. אני מציע להחליט כי שתי הישיבות היום תוקדשנה לתקציב הביניים, ומתוך 6 השעות להקצות 4 1/2 שעות לדיון.

היו"ר ג. אזניה:

אני מציע להסכים ל-36 שעות.

א. רזיאל-נאור:

לא. אני רוצה עשר שעות.

ה צ ב ע ה

בעד הקצאת 3 שעות לדיון - 10 קולות
בעד הקצאת 4 1/2 שעות - מיעוט

הוחלט להקצות 3 שעות
לחוק תקציב הביניים

2. חוק מקדמת כטחון

ע. איכילוב: אולי אפשר לדחות את ההחלטה על כך למחר בבוקר?

היו"ר ב. אזנ"ה: אני חושב שבענין זה יכולים לסיים בשעתיים, איני רואה בזה שום קושי.

ע. איכילוב: אני מציע לדחות את ההחלטה למחר.

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה לדחות את ההחלטה למחר - מיעוט
בעד הקצאת שעות לדיון בישיבה זו - רוב.

היו"ר ב. אזנ"ה: אם כן, אנו מחליטים היום ואני מציע שעתיים.

ע. איכילוב: יש לי הצעה אחרת - שלש שעות.

ה צ ב ע ה

ברוב קולות הוחלט להקצות שעתיים.

3. חוק יהב המגן

ע. איכילוב: קודם כל אני מציע לדחות את ההחלטה למחר בבוקר. במשך היום יברר היו"ר מה הם סדרי הפגרה ותקציב הביניים.

ש. בבה: לחוק יהב מגן אני מציע 10 שעות.

ע. איכילוב: כשדנו בתיקונים לפקודת מס הכנסה, דוקא הרוב הקואליציוני הציע 6 שעות, והדיון היה רציני מאד. חוק יהב המגן הוא מהפכה ביסודות שהכנסת דנה בהם בחוק מס הכנסה. תעמוד לדיון שאלת הפועלים, המעמד הבינוני, בעלי היכולת, הרווקים והנשואים ואין לעשות זאת בחסך. אני מציע 8 שעות או 10.

היו"ר ב. אזנ"ה: אני מציע 3 שעות.

ש. יוניצ'סון: הרוב יכול להחליט על 3 שעות, ואנו חיים בתקופה של אינשטיין - מאד רלטיבית; שלש שעות יכולות להפוך עשר שעות. אני בכל זאת מציע ליו"ר שלא יקבל הכל ברוב, כי מה ההבדל בין ועדת הכנסת וועדות אחרות? - כי ועדה זו נבחרה כדי להידבר ולא לקבל הוראות מהנהלת

הקואליציה, גם כשהיא שופטת וגם כשהיא דנה בענייני נוהל.

הי"ר ב. אזניה:

אני חייב להגיד שדברים אלה של ח"כ יוניצ'מן חורגים מהמסגרת שנותנת לי אפשרות להתחשב בהם. תחת האיום של הארכה על-ידי הפרעות אינני יכול לעבוד וזה איננו עושה עלי שום רושם. זו הפעם הראשונה שמאיימים עלי, שאינני חופשי להחליט. אם אומרים לי שצריך להידבר, אני מבין, אבל להידבר - אין זה דיקטאט. איום לא יכול להיות. לא אחיה בוועדת הכנסת שאיימו עלי. מה זאת אומרת להידבר תחת לחץ של איומים? איך מעלים על הדעת דבר כזה? אין זה ענינכם איפה החליטו על מספב השעות, אבל אני מודיע לכם שלא היתה לא ישיבת הנהלת סיעת מפא"י ולא ישיבת הנהלת הקואליציה, וזה דיבור ריק, ובוועדת הכנסת לא צריך לדבר דיבורים ריקים.

ש. יוניצ'מן:

איפה החליטו על העונש?

א. רוזיאל-נאור:

אין זו שאלה של איומים, אבל גם אי-אפשר לבוא אלינו כחברי ועדת הכנסת עם דיקטאט מוכן, ואי-אפשר גם לדבר אלינו בצורה הזאת: "זה לא ענינכם איפה החליטו". ועדה זו קיימת למען החלט. אם לא כן, למה לי כל הועדה הזאת? איצני מוכנה לשמוע את צורת הדיבור הזו. זה עסקי וענייני, כי על כן אני יושבת פה. וכשאתם באים בהחלטות מוכנות מראש - ברצונך או שלא ברצונך, חבר הכנסת אזניה - זה דיקטאט בשביל חברי הועדה. אתה בא עם תכנית מעובדת לכל פרטי פרטיה. אתה בא עם תכנית משלך ובתוקף תפקידך אתה מכתוב לחברי הועדה הזאת איך להצביע. על כל אי אפשר בשום אופן להתחמק מהענין הזה. אינכם יכולים להביא צרור של חוקים כספיים, חוקי תקציב שמדרגה ראשונה - שבזמנים אחרים באופן נורמאלי, אתה כיו"ר היית בודאי מציע ששעות בשביל כל אחד מהם - ופתאום רוצים להסדיר את כולם במיטת סדום של ישיבה אחת, כי שר האוצר נוסע.

כאן זה לא עסקי, אם שר האוצר נוסע, כי הממשלה קיימת ויש עוד שרים שיכולים לענות על העניינים האלה. כי את הבעיה הרי לא תפתרו. אז מה איכפת לכם מי ישיב? מצדי יכול שר החינוך לבוא ולהשיב. האחריות היא קולקטיבית. ישיב מי שישב, אבל תנו לכנסת לעבוד בצורה דימוקרטית, ואל תתכסו: בעיות כספיות, ותתנו לזה החלטה פוליטית אחת.

א. כהן:

אני מציע 4 שעות לחוק יהב המגן. אנו מחליטים לא מתוך ידיעה ברורה של לוח הזמנים שלנו. הענין נכבד למדי, והוא באמת שינוי כמעט רדיקאלי של מס הכנסה, לפי מה שתוכנן בריפורמה, ושלוש שעות לא נהוג לייחס אצלנו לויכוחים מסוג זה.

ע. איכילוב:

אני רוצה לנסות להציע באופן מעשי. נבוא להסכם על 6 שעות.

א. רוזיאל-נאור:

12 שעות, אדוני היושב-ראש.

ה צ ב ע ה

בעד 12 שעות	-	1 קול
בעד 6 שעות	-	2 קולות
בעד 4 שעות	-	רוב.

הוחלט להסעות 4 שעות
לדיון בחוק יהב המגן

(החלטה זו שונתה בהמשך הישיבה).

4. חוק תקציב רשות הפיתוח לשנת 1957/58

- היו"ר ב. אזניה: אני מציע 4 שעות גם לענין זה.
- ר. צברי: אני מציעה שעתיים.
- מ. סנה: אולי אפשר להחליט, להקצות לחוק תקציב רשות הפיתוח 3 שעות, אבל להוסיף שעה אחת לחוק הקודם - לחוק יהב המגן. אני חושב שזה יותר הגיוני.
- היו"ר ב. אזניה: הצעתי היא שעתיים לחוק תקציב רשות הפיתוח וחמש שעות לחוק יהב המגן.

ה צ ב ע ה

הוחלט להקצות שעתיים לדיון על חוק תקציב רשות הפיתוח, ו-5 שעות לחוק יהב המגן (שינוי ההחלטה הקודמת).

5. חוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (קיום האספקה והשירותים החיוניים)

- ש. יוניצ'מן: אני מציע ויכוח אישי.
- ע. איכילוב: אני מציע 6 שעות.
- היו"ר ב. אזניה: אני מציע שעתיים.
- מ. סנה: אני מציע 4 שעות.
- היו"ר ב. אזניה: אם כן, אני מציע 3 שעות, וגטרנו.

ה צ ב ע ה

ללא התנגדות החלט להקצות 3 שעות.

ג) סדרי עבודת הכנסת

ע. איכילוב: אני רוצה למסור הודעה. היום קרה כאן דבר חמור. ב-20 למרץ, היינו 10-11 ימים לפני המועד שבערך כל שנה הכנסת יוצאת לפגרה, נשללה הזכות מועדת הכנסת לדון על מועד הפגרה, ויצרו כאן תנאים של דיונים וסדרים אשר בסופו של דבר יעמידו את הועדה בפני עובדה, שללא החלטה הכנסת תסיים את עבודתה ביום זה או אחר. בצורה כזאת לבטל את סמכותה ותפקידה של ועדת הכנסת - לדעתי זה עבר כל גבול.

ש. שורש: הרי החליטו לדון בכך.

ע. איכילוב: אני יודע שהרוב החליט. עוד אשקול עם חברים סטיעות שונות, גם מהקואליציה, מה לעשות בענין זה. בינתיים אני מבקש, שלמרות שבנו והחליטו, שהיו"ר ישוחח עם מי שישוחח בשאלה זו ומחר בבוקר תיקרא ועדת הכנסת לדון מחדש; אם נצטרך לקצץ או להרחיב נעשה זאת, אבל שמחר בבוקר נדון על קביעת מועד סיום ישיבות הכנסת, על מועד הפגרה וגם על חלוקת הזמן בסעיפים השונים.

היו"ר ב. אזניה:

בענין זה נכנס את ישיבת ועדת הכנסת
אולי היום בשעה 3 אחה"צ, או מחר

ב-8.30.

ש. יוניצ'מן:

אני חושב, למשל, שנעשו הפרות הרבה
יותר חמורות מאשר מי יקבע את הפגרה.
צריך לברר אצל היו"ר מה בכלל קרה בימים האחרונים. אמש שמענו
הודעה רשמית מהיו"ר על כל מיני החלטות של הנשיאות, וביניהן
גם החלטה, להחזיר את ההחלטה בענין ארבע הנזיפות, ורשות להודעות
אישיות בקשר עם ארבעת הנזיפות לוועדת הכנסת. זוהי עובדה.
היו"ר הודיע על כך ולכן גם שאלנו אם הדבר חוזר לוועדת הכנסת
מדוע קיבל ח"כ לנדאו הוראה. היתה אפשרות להבין - ואינני אומר
שזו הודעה רשמית - שגם על אופן ההצבעה של אתמול אפשר להתלונן
בוועדת הכנסת. בזה אינני בטוח, אבל לגבי החלק הראשון אני בטוח.

היו"ר ב. אזניה:

זה נכון.

ש. יוניצ'מן:

אם כן, מדוע זה איננו בסדר היום?
מה שקרה אתמול, זו חוליה בשדרת
הפגיעות החמורות לא בנו, אלא בכנסת. גם הג'רוזלם פוסט כותב
שאיננו בטוח אם אתמול היתה הצבעה אם לאו. סוף כל סוף יכולים
להאמין כי אנו בכל זאת היינו מצביעים בעד הערעור, וכן הציונים
הכלליים וחלק מן המזרחי. אבל לא היתה הצבעה. זה חוק של הכנסת,
זה חינוך של הכנסת וזה חשוב יותר מהכל - שמחר תתקיים הישיבה
ושענין זה יהיה בסדר היום. אני בכל זאת לא מאבד את התקווה
שנידבר.

א. רזיאל-נאור:

עם פתיחת הישיבה פניתי ליו"ר ושאלתי:
לפי דעתי יו"ר הישיבה אתמול הודיע
שהועבר ענין לדיון בוועדת הכנסת, והיו"ר אמר ששום דבר לא הועבר.

היו"ר ב. אזניה:

כאמט לא הועבר.

א. רזיאל-נאור:

ובכן, בפרוטוקול כתוב בדיוק (מצטטת
מן הסטינוגרמה של ישיבת הכנסת אמש).
אני תמהה, אם זו החלטת הנשיאות, כיצד לא היתה ידועה ליו"ר.
אני מתפלאה לשמוע עכשיו שענין הנזיפות כן הועבר. אם הועבר,
למה איננו בסדר היום? אינני מוכנה לחכות עד מחר, אינני מוכנה
לחקות שהענין הזה יצטנן. אני חושבת שכל הסנהגים שנשתררו לאחרונה
מהווים פגיעה חמורה בכבודה של הכנסת ובאשיותיה. הפגיעה
בסמכותה של הכנסת היתה הרבה יותר חמורה מעצם ההגבות והתגובות
בזמן נאומו של ראש הממשלה, וכל ההתחכמות הזאת למנוע מחברי
הכנסת - שהוטלו עליהם האשמות כבדות - למנוע מהם את אפשרות
הערעור, על פי חישוב שאם יוציאו אותם תהיה להם זכות לדבר
והם כולם ידברו; התכנית הזאת היתה התכנית המקורית, אבל החשבון
הוא חשבון והיו"ר שלנו עשה את החשבון. לכן אינני מוכנה לחכות
שהענין יובא מחר בסדר היום ואני דורשת שהישיבה תימשך ושהענין
יידון עכשיו.

א. תלמי:

היתה הצבעה. אינני חושבת &&& שיש
להתבייש באיזה שהם הסכמים של
מפלגות אשר כדרך כלל משתפות את עצמן בממשלה. במקרה זה לא
היה צורך בזה. התנגדנו למה שהוחלט לגבי ח"כ לנדאו, משום
שלא רצינו לתת לו פרס בעד הפרעה. לאחר שבניגוד לתביעתנו
הפרס ניתן בלאו הכי והוא כבר נאם, לא היתה כל סיבה לקבל את
ערעורו, ועל כן הצבענו בשקט גמור כאשר הצבענו.

ש. בבה:

לא היה לי מושג שמצביעים בכנסת.
הצבעה בכנסת, זהו אקט. היו"ר צריך
להגיד מי בעד, לשאול מי נגד ומי נמנע וצריך לתת אפשרות
למסור הודעה. האם זה סוד צבאי? האם רק בשביל חברי הקואליציה
יש הצבעה?

היו"ר ב. אזניה:

אבל על זאת איננו דנים.

ש. בבה: כשהיו רובין הצהיר בישיבת הכנסת
מה שהצהיר, זה מחייב.

היו"ר ב. אזניה: זה אינו מחייב אותי. לא הודיעו לי
שום דבר.

ש. בבה: כשיו"ר הכנסת, במגובה לפנייה של חברי
כנסת מודיע: החלטנו להעביר זאת לוועדת
הכנסת - זה מחייב.

היו"ר ב. אזניה: גם לא הודיע כך.

ש. בבה: בין אם הנשיאות החליטה ובין אם לא,
בהסתמך על הצהרת יו"ר הישיבה זה מחייב
וועדת הכנסת צריכה לדון בכך. אני מציע שנהיה מוכנים מחר להמשיך
את הישיבה זמן נוסף, צקח את כל השאריות של אותו היום, כי מה
שנמשך - אלה הם הדים מן המאורע המרכזי.

היו"ר ב. אזניה: השתתפתי אתמול כיו"ר ועדת הכנסת
בישיבת הנשיאות ובה העלה חבר אחד של
הנשיאות את שאלת ההצבעה. נסנו וגטרו בנשיאות שענין זה נוגע
אך ורק ליו"ר של הישיבה שהכריז כי הוא הצביע, והיו חילופי
דברים. אמרו: שמענו, ויו"ר הכנסת אמר, שמעתי; הוא שמע בחדרו
במקלט, ששאל מי בעד ומי נגד. קודם כל קבעו שבתקנון הענין
נקבע על-ידי הודעתו של היו"ר. אחרי כן אמרו: אם יש למישהו
ערעור על קביעת יו"ר הישיבה, המקום הוא בוועדת הפירושים. אותו חבר
הנשיאות שהעלה את הענין אמר: אינני אונס אתכם, אני מערער,
והנשיאות אמרה אז: ענין זה הוכרע על ידי היו"ר של אותה ישיבה,
שהודיע מה שהודיע; אם יש על כך ערעור, בבקשה לוועדת הפירושים.
אני מודיע שבשום פנים ואופן לא נתדיין בוועדת הכנסת בענין זה,
של ההחלטה על ההצבעה. ענין זה איננו כאן.

חבר הנשיאות עורר שאלה נוספת: הלא
יש רשות לאלה שקבלו נזיפה חמורה, לערער. על זאת בקשתי אני
רשות הדיבור וטענתי שתי טענות: האחת, שענין זה נוגע לוועדת
הכנסת. הסכימו לי שבאמת הענין נוגע לוועדה, ולא דנו בכלל בזה
יותר. נחסף לכך אמרתי - מה שאני רוצה להגיד כאן: שאחרי שהחליטה
ועדת הכנסת מה שהחליטה בקשר לבירור על התנהגות חברי הכנסת,
קבלתי פתק מחבר & הכנסת בדר, שהיה לאותה ישיבה חבר ועדת הכנסת,
בו הוא מבקש אותי לזרז את הערעור של ח"כ לנדאו. מזה מותר היה
לי להניח שפרט לערעור של ח"כ לנדאו אין בכלל ערעור אחר. זאת
אמרתי לנשיאות, אבל אני מודה שאמרתי גם בנשיאות: אם על זאת
ירצו עכשיו לדון - בבקשה, נדון על כך בוועדת הכנסת, יש עמדה,
יש תקדים, נקח את התקדים ונדון. אזי אם השתמע מדבריו של יו"ר
הישיבה רובין שידונו בוועדת הכנסת על ענינים - זה בלבד הענין.
כששאלו אותי אם העבירו - לא העבירו מהנשיאות שום דבר, אבל
חברי ועדת הכנסת רשאים להעלות בוועדת הכנסת את הענין. לנשיאות
לא היתה שום החלטה. ברגע שטענתי שזה שייך לוועדת הכנסת, אמרו:
טוב, ענינכם - ענינכם.

א. רוזיאל-נאור: אז איך אומר היו"ר שהוחלט לא להעביר?

ע. איכילוב: יהיה זה משהו מצדנו אם מישהו מאתנו
ירצה להעיר כאן על השאלה של ח"כ לנדאו.
בענין זה הדיון כבר הסתיים בוועדת הכנסת, טוב או רע. יש החלטות,
ואם כי הייתי אחד מאלה שהצביעו נגד, לא אסחף לויכוח בענין
זה, כי הענין הזה נסתיים.

מה שעומד לפנינו, זה מה שקרה אתמול
בישיבה. מתי מערערים בפני ועדת הפירושים? כשיש החלטה של היו"ר
בענין שהתעורר בישיבה והוא פסק והחבר מערער על הפסק של היו"ר.
השאלה אם מצביעים או אין מצביעים, איננה שאלה שהיו"ר יכול
להחליט ואחר כך לומר: אם לא החלטתי נכון, תערער בוועדת הפירושים.
ישב על ידי ח"כ אריאב. שנינו הבטנו על הבטת ולא שמענו ולא
ראינו הצבעה.

ש. יוניצ'מן: הוא מנה את הקולות?

א. תלמי:

גם חבריכם הצביעו נגד. נגד הצביעו
שלשה חברים.

א. רוזיאל-נאור:

בבקשה, איפה? הנה הפרוטוקול.

ע. איכילוב:

הרי אין שאלה אם היה רוב בעד או נגד.
בו ברגע שלוקחים מהכנסת גם את זכות
ההצבעה - בבקשה, פזרו אותה, שלחו אותה הביתה. אי אפשר להגיד
שהכנסת לא תצביע, ובכל זאת רוב הוא רוב. זה רק גיחוך. מה שהיה
אתמול, זה כבר איננו ענין לוועדת הפירושים. לא היתה הצבעה בכלל.
אין זו שאלה של דיונים. צריך בישיבת הכנסת היום אחר-הצהריים
להעמיד להצבעה את ההצעה של ועדת הכנסת להוציא את ח"כ לנדאו
משלש ישיבות - בעד ונגד. אין ברירה, רבותי. אחרת יצא משהו
נורא. אחר כך יש בעיה פורמאלית, אם אחרי הצבעה זו יש הודעה
או אין הודעה. כל הדבר הזה יוצר אורירה של אי-רצינות, ומי שתמיד
בידיו להשיג רוב בכנסת, הוא המעוניין הראשי. שתהיה רצינות
בהחלטותיו. אני חוזר ואומר: בשאלה זו, אם היתה הצבעה או לא -
אם חלק ניכר מחברי הוועדה אומר שלא היתה הצבעה, אי אפשר להתעלם
מן הטענה הזאת.

אני רוצה לקדם בברכה את השתתפות היו"ר
שלנו בישיבת הנשיאות אתמול. שמעתי שתי הדעות סותרות, ואני רוצה
לברר אותן. בראשית הדברים אמר היו"ר: לי לא ידוע שום דבר.

היו"ר ב. אזניה:

לא. לי לא ידוע שהעבירו.

ע. איכילוב:

ואני רוצה לומר לך: מה מחייב אותך
אם יו"ר הכנסת הודיע משהו? תראה
בפרוטוקול שכך הוא הודיע. במסך דבריך שמעתי שהיית בישיבת
הנשיאות, ושם משהו החלט להעביר לוועדת הכנסת.

היו"ר ב. אזניה:

לא הוחלט להעביר. אני בקשתי שבענין
זה לא ידונו בנשיאות, מפני שאם יש
מקום לדיון זה, הוא בוועדת הכנסת. הנשיאות יותר לא דנה בענין
הנזיפה החטורה.

ע. איכילוב:

אני מצטרף להצעה שזה יהיה מחר סעיף
שני בסדר היום של הישיבה.

היו"ר ב. אזניה:

יש הצעה לסדר, לחבר הכנסת סנה.

ס. סנה:

אני מערער על יו"ר הישיבה הזאת, והפעם -
שהוא לא נהג כסדר בכוון של ליברליות.
אני חושב שדיון על כך, אם ההצבעה היתה ואם היתה חוקית - איננו
שייך לוועדת הכנסת. היו"ר הצביע, הורמו ידיים והוא הודיע על תוצאות
ההצבעה; ואם מישהו רוצה לערער - המוסד לכך הוא ועדת הפירושים.
נכון שלא כל החברים יכלו לשמוע ולהשתתף בהצבעה, כי הוקם רעש,
אבל אלה שמקימים רעש אינם יכולים אחר כך להתלונן שהיה רעש.
לכן לא שמעו טוב את שאלות היו"ר ולא כולם ידעו איך להצביע, אבל
זו תוצאה של הרעש שהוקם על ידי אלה שהקימו אותו. לכן אני
סבור שהיו"ר אינו רשאי להתיר דיון על ענין ההצבעה.

מה שנוגע להודעות ידועות של הנזופים,
על זאת קובע התקנון שיש לכל חבר זכות למסור הודעה אישית, והוא
קובע את הדרך מתי ואיך, ומי שינהג כך יכול למסור הודעה אישית.
הדבר היחיד שיכול לעמוד לדיון: אם ועדת הכנסת החליטה כדין על
נזיפה, אם נזיפה זה ענין חוקי לפי התקנון. אם מישהו מערער על כך,
יגיש ערעור וזה יועמד בסדר היום. מכיון שזה לא הוגש, אין על מה
לדון, ואותי כלל לא מעניין שהנשיאות החליטה להעביר זאת לוועדה.
הוועדה יכולה להחליט שהיא לא דנה. יש מגמה להאריך את האבנטורה
הזאת. אני חושב שיש לסיים אותה, לקצץ אותה ולא להאריך אותה עד
אין-סוף.

היו"ר ב. אזוביה: יש הצעה של ח"כ סנה, לסדר, ואני מוכרח להחליט עליה. ברור לכם שפחות מכל ועדת הכנסת תתערב בענין שנתון לשני מוסדות אחרים - לנשיאות מחד ולועדת הפירושים מאידך. אם זה מוסכם, אבקש לא לחזור לזה עוד פעם. אז איננו דנים על ענין ההצבעה.

ש. יוניצ'מן: איפה ידונו על כך?

היו"ר ב. אזוביה: אם תעמדו נגד הנשיאות שהחליטה שהיה כדין, אז בוועדת הפירושים ולא כאן.

י. גרינברג: קובע היושב-ראש, לפי התקנון, ויש לו זכות לא למנות את הקולות, מלבד אם דורשים ממנו. אלא כאן סוף כל סוף היה פגם בענין זה, ואז יש לכם זכות - למי שרוצה בכך - לפנות לוועדת הפירושים.

היו"ר ב. אזוביה: אבל אין זה מענייננו. את הענין הזה הורדנו באופן סופי, ויש לזה הסכמה.

ע. איכילוב: הניסוח צריך להיות, לא שהורדנו, אלא היות ומערערים על החלטותיו של יו"ר הישיבה, הרי הכתובת & הסיפורית היא ועדת הפירושים.

היו"ר ב. אזוביה: אבל אסחנו הורדנו.

ש. יוניצ'מן: אנחנו נביא הצעות לשינוי התקנון. בקשר עם זאת נגיש גם הצעה שתאפשר הצעת אי-אמון ליושב-ראש, והצעות שיכריחו את היו"ר למנות קולות.

היו"ר ב. אזוביה: בענין זה הוסכם. אשר לדיון בנוגע לנזיפה חמורה וערעור עליה, אני לגמרי ברשות הועדה הזאת. אם הועדה רוצה שידונו בזאת - בבקשה. כשיהיה דיון, יהיה לי מה להגיד בענין זה, שאין מעוררים דיון לאחר זמן.

י. גרינברג: אני מתיחס לדברי ח"כ סנה. כאן יש שוב שני דברים: הנזיפה עצמה - אם יכולנו לעשות זאת; והערעור על הנזיפה, לעצם הנזיפה. ראשית יש לנו תקדים, ושנית יש בתקנון סעיף שדבר שאינו בתקנון מחליטה ועדת הכנסת; ואם הועדה החליטה על נזיפה, ממילא זה תקדים ועל כך אין לדון.

אשר לשאלה אם יש על כך ערעור או לא - בתקנון כתוב שיש ערעור אך ורק על הוצאה. הנשיאות החליטה שאם על כך משהו ירצה לערער, יעבירו זאת לוועדת הכנסת.

היו"ר ב. אזוביה: במהותו של דבר אין כאן חילוקי דעות, שבנשיאות נאמר: מי שירצה לערער את שאלת הערעור, יעשה זאת בוועדת הכנסת.

ע. איכילוב: אם כן, זה הועלה כאן ומחר זה יהיה סעיף שני בסדר היום.

היו"ר ב. אזוביה: אנחנו מסכמים שמחר ב-8.30 יהיה דיון בענין גמר המושב, וסעיף שני - בענין בקשת אפשרות ערעור.

א. בן-אליעזר: אני רוצה למסור הודעה. אתמול בנשיאות דנו גם ביחס לשתי הצעות לסדר-היום מטעם סיעת חרות. הנשיאות החליטה לא להכיר בדחיפות, אבל יחד עם זאת החליטה לקבוע עוד היום מתי הצעות אלה תעלינה לסדר היום, מתוך הנחה שהן תעלינה עוד השבוע. אם הנשיאות תדחה היום גם את הדחיפות וגם את ההעמדה לסדר היום השבוע, אני משאיר לעצמי רשות לערעור עוד היום, כדי שזה עוד יספיק לעלות לסדר היום.

י. גרינברג: אינני חושב שזה שייך לכאן.

ח. אריאב: תרשה לי תיקון לדברי חברי בנשיאות: הערעור בפני ועדת הכנסת הוא רק על דחיפות. לכן אין לך לחכות עד ישיבת הנשיאות, כי הנשיאות פסלה אתמול את הדחיפות. אם כן, תערער עכשיו.

א. בן-אליעזר: אני הרי מודיע שבאותה שעה שהנשיאות החליטה לא להכיר בדחיפות, היא החליטה להעלות זאת עוד פעם בסדר היום היום, תוך הנחה שייתכן ויעלו את ההצעה עוד השבוע, ללא כל קשר עם הדחיפות.

**(ד) ערעור סיעת מק"י על אי-הכרת דחיפות
הצעה לסדר-היום**

היו"ר ב. אזננה: חבר הכנסת סנה הביא ערעור על אי-הכרת דחיפות של הצעה לסדר-היום, בענין פיסורי פועלים מטעמי בטחון. בשם הנשיאות יענה ח"כ גרינברג.

ס. סנה: יש לי תיקון קל לדברי היו"ר. ההצעה שלנו איננה "פיסורי פועלים מטעמי בטחון", אלא "מטעמים פוליטיים". זה הניסוח של ההצעה.

קרה כך: בבוקר אחד השבוע קבלו שמונה פועלים ותיקים בבתי-הזיקוק הודעה מאת ההנהלה הבריטית של המוסד הזה - שהוא מוסד בריטי כידוע - כתוב באנגלית, "קונפידנשל", לכל אחד משמונת הפועלים: "על יסוד הוראות של מיניסטרוני הבטחון, על יסוד תקנות שעת חירום, השירותים שלכם אינם רצויים החל ממחר ואתם מפוטרם" - על יסוד תקנות שעת חירום.

ובכן, שמונה הפועלים האלה, נדמה לי שכולם הם אנשי בטחון - או שבעה או שמונה - אנשי צ.ה.ל.; מהם כאלה שהשתתפו בהגנה על הפועלים היהודים בבתי-הזיקוק בזמן שהיתה ההתקפה הזכורה; מהם כאלה שהשתתפו עכשיו בשבצע סיני; מהם אחד שהשתתף בקרב הימי עם הספינה המצרית שנלכדה מול חיפה. אני מודיע שאלה אנשי בטחון, והם כולם סולקו בדרך זו.

אילו היה זה ענין של שמונה אזרחים בישראל, גם זה ענין שיכול לעלות בכנסת; אבל זה ענין תקדימי, זה דבר שאין לו סוף. כל פועל יכול להיות מחר נתון לשרירות כזאת. כמובן, אם יש פגרה ואחר כך נוכל להעלות את השאלה הזאת, בקיץ - זה חוטא וטלולא. הלא פה לא מדובר על כך שהכנסת תדון, אלא לתת לנו אפשרות להציג זאת כשאלה דחופה. אם היא לא דחופה, אז היא לא קיימת, כי מה יעשו הפועלים אחרי חדשיים-שלושה? אני חושב שאם יש פרלמנט למדינה, ואחת מההסתעפויות של משרד ממשלתי עשתה דבר שלפרלמנט יש ערעור עליו - אני חושב שצריך לתת לנו את הזכות להשמיע את דברנו. ויבואו נציגי משרד הבטחון ויענו אם מסכימים לדיון או לא. על פי רוב מוסרים אגב זאת גם הודעה לגוף הענין, והכנסת סוברנית להחליט אם היא רוצה לדון או לא. אבל להגיד שהענין אינו ראוי אפילו להיות מועמד בסדר היום? לכן אני מבקש את ועדת הכנסת שיתנו לנו אפשרות להעלות זאת ולתת לנו חמש דקות להגיד מה שיש לנו להגיד.

סגן יו"ר הכנסת י. גרינברג: הנשיאות לא אמרה שאי-אפשר להעלות את הדבר הזה לדיון. היתה סיעה אחרת שגם כן רצתה להביא את הדבר הזה, וכנראה שמצאה כי הזמן אינו מתאים. הנשיאות אמרה כך: ראשית שייך הדבר הזה לשאלתה. תגישו שאילתא והנשיאות תשתדל שתקבלו תשובה מהירה. אם התשובה לא תספק אתכם, אז יש לכם הרשות הזאת.

ס. סנה: אתה יודע שהשאילתא היא אמצעי שבידי חבר הכנסת, בעיקר כשאתה יודע ששר הבטחון לא ענה על מאה שאילתאות.

ע. איכילוב:

אני נאחז בדבריו הקודמים של ח"כ סנה, שאמר כי עד כמה שאפשר ללכת בגבול הסדר הטוב צריך לעשות זאת. אם נשיאות הכנסת אומרת שהיא תדאג לתשובה מהירה לשאלתא, אני מציע באמת שתוגש תחילה שאלתא. הנשיאות תשתדל, ואני מוסיף ואומר: לאור התשובה לשאלתא נחזור לזה בישיבה בשבוע הבא.

היו"ר ב. אזניה:

תגישו שאלתא ונלחץ על הנשיאות, שהיא תלחץ על משרד הבטחון שיענה מהר.

ס. סנה:

אני מציע להכיר בדחיפות.

ש. בבה:

אינני יכול להסכים לדברי ח"כ איכילוב שמישהו בוחר לחבר הכנסת באיזו צורה

להביא את דבריו.

ס. סנה:

זו עצה. אני לא שאלתי עצות.

ש. בבה:

יש הכול ניכר בין שאלתא ובין הצעה לסדר היום. בהצעה לסדר היום הוא יכול להסביר את הדבר הזה גם לציבור. אינני יכול לשלול ממישהו, שהוא יראה את העניין ככה חשוב שהוא חייב להסבירו לציבור שלו. אני גם רואה את העניין כשלעצמו, ולא הייתי מטיל ספק שזה עניין שמיעה ושאית לראות בו דבר חשוב להעלותו על סדר היום. אבל אני מבין שהחלטת נשיאות הכנסת נגעה בסיבות טכניות, בהתחשב עם חוסר הזמן.

ס. רוזטי:

בהחלט, כי היו עוד בקשות.

ש. בבה:

אם כן, אני מציע כי במקרה ולא תהיינה בכלל הצעות לסדר היום עד סיום הסוּב, אז כמובן נצטרך לעניין זה למצוא איזה סידור-ביניים; אבל במקרה שתהיה עוד ישיבה שתוקדש לשאלות לסדר היום, אז הצעה זו צריכה להיות מאושרת.

ח. אריאב:

על יסוד זה, שבדרך כלל הנשיאות אין לה רשות לפסול הצעה לסדר היום.

היו"ר ב. אזניה:

זה עוד לא ברור.

ח. אריאב:

אנחנו יכולים רק להכיר בדחיפות או לא להכיר. לעצם עניין ההצעה, הנשיאות קבעה עמדה שאיננה יכולה לפסול בכלל הצעה, מחוץ אם זו הצעה שאין לה טעם.

היו"ר ב. אזניה:

קרו בכל זאת שני מקרים שלא אישרו.

ח. אריאב:

עצם העובדה שהנשיאות לא פסלה את ההצעה כהצעה, אלא אמרה שהיה רצוי לנסות קודם שאלתא ותשובה מהירה, מסיבות טכניות ואחרות - גם ח"כ סנה לא היה דוחק שזה מוכרח להיות השבוע, מפני שזה יכול להיות גם בשבוע הבא. אלא ח"כ סנה אומר שבינתיים תהיה פגרה וכו'. נלך לפי העצה, של שאלתא ותשובה מהירה עד השבוע הבא. אם תהיה תשובה לשאלתא והיא תספק את השואלים - נוחא. אם היא לא תספק אותך מנקודת מבט עצם העניין - היא תספק אותך מנקודת מבט ומונסטרטיבית.

ס. סנה:

אבל היא לא יכולה לספק, מפני שזה ערעור על הוראה. אז מה אני יכול לקוות

שהתשובה של שר הבטחון תספק?

ח. אריאב:

דיה לצרה בשעתה. הזכות שלכם להצעה עדיין קיימת. לא פסלו אותה. השבוע

הכא הוא שבוע ההצעות לסדר-היום, כרגיל. אם יחליטו שבכלל מבטלים הצעות לסדר היום, נדון בענין זה.

היו"ר ב. אונזיה:
נסכם כך: ועדת הכנסת מחליטה לחזור ולדון בהצעה זו לסדר-היום ביום ג' הבא, על מנת לשקול - אם אפשר שהצעה זו תעלה לסדר היום בכנסת עוד בשבוע הבא.

ס. סנה:
יש לי משאלה לחברי הנשיאות שנמצאים פה: אם הנשיאות מאיזה טעמים שהם לא רצתה להכיר בדחיפות, יש לי בקשה לדאוג לכך, שיהיו מספר הצעות לסדר היום בשבוע הבא ושהצעה זו תהיה כלולה ביניהן.

היו"ר ב. אונזיה:
אם הנשיאות תחליט שאין - ביום ג' נדון בנוגע להצעה זו.

הישיבה נועלה בשעה 10.45